

Kategoria: Zarządzanie Przestrzenią

Opublikowano: środa, 08, kwiecień 2020 14:27

Małgorzata Orłowska

Odsłony: 1011

Jednym z obowiązków wojewodów jest nadzór nad stanowieniem prawa przez jednostki samorządu terytorialnego. To bardzo ważne zadanie, gdyż akty prawa miejscowego mają spore znaczenie dla funkcjonowania lokalnych społeczności. Niestety kontrola NIK wykazała liczne nieprawidłowości w tym zakresie. Powtarzającą się praktyką było niepodejmowanie przez wojewodów działań nadzorczych w przypadkach wadliwych aktów prawa miejscowego, niejednolity tryb postępowania a także brak należytej rzetelności.

Chodzi o zadanie wojewodów, którzy zobowiązani są do sprawdzania pod kątem legalności aktów prawa miejscowego. Wojewodowie mają w tym zakresie wiele możliwości – mogą stwierdzić nieważność aktu (częściowo lub w całości), wstrzymać jego wykonanie, dowieść, że akt powstał z naruszeniem prawa, a nawet wnieść skargę do sądu administracyjnego.

Ponad 40% wybranych do szczegółowego sprawdzenia aktów prawa miejscowego zostało poddanych nierzetelnej ocenie. W ramach wykonywanych czynności nadzorczych wojewodowie nie zapewnili w szczególności jednolitej oceny legalności aktów stanowionych przez organy jednostek samorządu terytorialnego. Skutkowało to sytuacjami, w których uchwała gminy zostawała wyeliminowana z obrotu prawnego, podczas gdy w innej gminie analogiczna uchwała została oceniona jako zgodna z prawem.

W sytuacji, gdy jednostka samorządu terytorialnego zobowiązała się do dokonania zmiany czy też uchylecia wadliwego aktu we własnym zakresie, wojewodowie stosowali praktykę odstępowania od wydania rozstrzygnięcia nadzorczego. Praktyka ta nie jest przewidziana przepisami prawa, a stosowana była dość często (wyjątek stanowi tutaj wojewoda śląski). Taka sytuacja powodowała, że akty prawa miejscowego przez wiele miesięcy uznawane były za ważne – gdyby jednak doszło do właściwego rozstrzygnięcia nadzorczego, byłyby eliminowane z obrotu prawnego w ciągu 30 dni.

Niestety wiele trudności interpretacyjnych przysparzały zasady sprawowania nadzoru uregulowane w przepisach prawa. Zdarzało się też, że wojewodowie nie powiadamiali jednostek samorządu terytorialnego o wszczęciu postępowania nadzorczego.

Kontrola NIK wykazała, że powstaniu nieprawidłowości w zakresie nadzoru wojewody nad stanowieniem prawa miejscowego sprzyjały: niedostosowanie liczby pracowników w stosunku do zakresu i liczby powierzonych im zadań, brak wewnętrznych uregulowań określających szczegółowe zasady postępowania, a także nieprzeprowadzanie kontroli i audytów wewnętrznych.

We wszystkich sześciu urzędach objętych kontrolą NIK dochodziło też do przypadków nieogłoszenia aktów prawa miejscowego, ponieważ nie zostały one przekazane do publikacji w wersji elektronicznej. W wyniku kontroli stwierdzono również przypadki niepublikowania rozstrzygnięć nadzorczych w sprawie stwierdzenia niezgodności aktów prawa miejscowego z ustawami, co narusza ustawę o ogłaszaniu aktów normatywnych.

Źródło: NIK